

Výskyt *Neospora caninum* a *Toxoplasma gondii* na vybranej kozej farme východného Slovenska

Andrea Čobádiová, Katarína Reiterová, Silvia Špilovská

Parazitologický ústav SAV, Hlinkova 3, 040 01, Košice
cobadi@saske.sk

Neospora caninum a *Toxoplasma gondii* sú morfológicky podobné, blízke druhy intracelulárnych kokcií, ktoré môžu vyvolať ochorenie a opakované aborty u prežúvavcov, ako medzihostiteľov. Vyskytujú sa na celom svete. *N. caninum* bol až do roku 1988 chybné diagnostikovaný ako *T. gondii* [1]. Definitívnym hostiteľom *N. caninum* je pes a *T. gondii* je mačka [2, 3]. Toxoplazmóza je závažnou zoonózou a u ľudí môže vyvolať vážne problémy najmä u tehotných žien a u imunosuprimovaných osôb [4, 5]. V období apríl 2008 – marec 2011 bol realizovaný sérologický prieskum výskytu protilátok proti *N. caninum* a *T. gondii* v chove kôz, plemena koza biela krátkosrstá, zameraného na produkciu mlieka a syra na východnom Slovensku. Spôsob chovu je tradičný, zvieratá sa pasú od jari do jesene na pasienku. Cez zimu sú kozy voľne ustajnené v maštali spolu s ďalšími zvieratami (psy, väčšinou krížence strážnych pastierskych psov, mačky, jedna kobyla, králiky a hydina). Na prítomnosť špecifických protilátok bolo vyšetrených spolu 343 vzoriek krvných sér kôz ELISA testom a pozitívne vzorky z vybraných odberov boli vyšetrené pomocou PCR metódy na priamy dôkaz parazita. Výsledky odhalili 31,8 % séropozitivitu *N. caninum* a 73,7 % séropozitivitu *T. gondii*. Koinfekcia oboma parazitmi bola zaznamenaná u 39 kôz (11,4 %). Z predbežne vyšetrených 25 vzoriek krvi od vybraných séropozitívnych kôz DNA *N. caninum* bola potvrdená v 14 prípadoch. Molekulárny dôkaz DNA *T. gondii* je v štádiu vyšetrenia. Na farme pretrvávajú vysoká séropozitivita oboch vyšetrených parazitóz, čo svedčí o možnosti tak vertikálneho, ako aj horizontálneho prenosu pôvodcov v dôsledku spoločného ustajnenia definitívnych a medzihostiteľov. Je to prvý dlhodobý prieskum zameraný na zistenie cirkulácie pôvodcov *N. caninum* a *T. gondii* u kôz vo vybranom chove na Slovensku.

Práca bola finančne podporovaná grantovou agentúrou VEGA projekt č. 2/0069/08 a 2/0104/11.

[1] Dubey, J. P., Carpenter, J. L., Speer, C. A., Topperrk, M. J., Uggla, A. *J. Am. Vet. Med. Assoc.*, **1988**, 192, 1269–1285.

[2] Mc. Allister, M. M., Dubey, J. P., Lindsay, D. S., Jolley, W.R., Wills, R. A., McGuire, A. M. *Int. J. Parasitol.*, **1998**, 28, 1473–1478.

[3] Dubey, J. P., Miller, S., Desmonts, G., Thulliez, P., Anderson, W. R. *J. Am. Vet. Med. Assoc.*, **1986**, 188, 159–162.

[4] Dubey, J. P. *Vet. Parasitol.*, **1996**, 64, 65–70.

[5] Edelhofer, R., Prossinger H. *Zoonoses Public Health*, **2009**, 57, 18–26.